

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Streszczenie opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie opinii EIOD w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych

(Pełny tekst tej opinii jest dostępny w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej na stronie internetowej EIOD www.edps.europa.eu)

(2020/C 322/04)

Streszczenie

W dniu 19 lutego 2020 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat pt. „Europejska strategia w zakresie danych”. Stanowi on część szerszego pakietu strategicznych dokumentów, włączając także komunikat „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” oraz „Białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji – Europejskie podejście do doskonałości i zaufania”.

Celem europejskiej strategii w zakresie danych jest stworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni danych i tym samym ułatwienie przedsiębiorcom i organom publicznym dostępu do wysokiej jakości danych, aby pobudzić wzrost i stworzyć wartość. Ponadto ma ona za zadanie „uczynić UE najbardziej atrakcyjną, najbardziej bezpieczną i najbardziej dynamiczną gospodarką na świecie”. Kluczowym elementem europejskiej strategii w zakresie danych jest rozwój wspólnych europejskich przestrzeni danych w strategicznych sektorach gospodarki i dziedzinach interesu publicznego, takich jak europejska przestrzeń danych dotyczących zdrowia.

W opinii zaprezentowano pogląd EIOD dotyczący całej europejskiej strategii w zakresie danych, jak i kilku określonych aspektów, takich jak pojęcie „dobra publicznego”, otwarte dane, wykorzystywanie danych do badań naukowych, pośrednicy w zakresie danych, bezinteresowność danych, międzynarodowa wymiana danych i inne.

Europejski Inspektor Ochrony Danych rozumie rosnące znaczenie danych dla gospodarki i społeczeństwa, oraz wspiera szersze strategiczne cele UE, takie jak rozwój jednolitego rynku cyfrowego i cyfrowa niezależność UE. Przypomina jednocześnie, iż „duże zbiory danych pociągają za sobą dużą odpowiedzialność” i dlatego należy wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia ochrony danych.

W związku z tym EIOD popiera zaangażowanie Komisji w zapewnienie, aby europejskie podstawowe prawa i wartości, w tym prawo do ochrony danych osobowych, stanowiły podstawę wszystkich aspektów europejskiej strategii w zakresie danych i jej wdrożenia. Docenia w szczególności zapewnienie, że strategia będzie rozwijana w pełnej zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych, które dostarcza solidnych podstaw, również na podstawie swojej neutralności technologicznej.

Europejski Inspektor Ochrony Danych podkreśla, że jednym z głównych celów europejskiej strategii w zakresie danych powinno być udowodnienie stabilności i zrównoważonego rozwoju alternatywnego modelu gospodarki opartej na danych – otwartej, uczciwej i demokratycznej. W przeciwieństwie do obecnie dominującego modelu biznesowego charakteryzującego się bezprecedensową koncentracją danych w rękach kilku dużych podmiotów, jak i wszechobecnego śledzenia, europejska przestrzeń danych powinna posłużyć za przykład przejrzystości, skutecznej rozliczalności oraz odpowiedniej równowagi pomiędzy interesami poszczególnych osób, których dane dotyczą, i wspólnych interesów całego społeczeństwa.

Ponadto w niniejszej opinii wzięto pod uwagę bezprecedensowy globalny kryzys wywołany przez pandemię COVID-19, który dotknął wszystkich aspektów naszego życia. W tym kontekście EIOD podtrzymuje swoje stanowisko, zgodnie z którym ochrona danych nie jest problemem, lecz stanowi część rozwiązania. Dane i technologia w połączeniu z innymi czynnikami mogą odgrywać istotną rolę w zwalczaniu kryzysu, ponieważ nie istnieje szybkie rozwiązanie czegoś tak złożonego.

Europejski Inspektor Ochrony Danych pozostaje do dyspozycji Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego w celu zapewnienia dalszego doradztwa na późniejszych etapach wdrażania europejskiej strategii w zakresie danych, zarówno w zakresie ram prawnych, jak i aspektów praktycznych. Uwagi zawarte w niniejszej opinii nie powodują uszczerbku dla ewentualnych dodatkowych uwag, które EIOD może formułować w miarę powstawania kolejnych problemów, do których ustosunkuje się, gdy dostępne będą dalsze informacje.

1. WPROWADZENIE

1. W dniu 19 lutego 2020 r. Komisja Europejska zaprezentowała Komunikat pt. „Europejska strategia w zakresie danych” ⁽¹⁾. Stanowi on część szerszego pakietu strategicznych dokumentów, włączając także komunikat „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” ⁽²⁾ oraz „Białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji – Europejskie podejście do doskonałości i zaufania” ⁽³⁾.
2. Celem europejskiej strategii w zakresie danych jest stworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni danych i tym samym ułatwienie przedsiębiorcom i organom publicznym dostępu do wysokiej jakości danych, aby pobudzić wzrost i stworzyć wartości, jednocześnie zmniejszając emisję dwutlenku węgla w gospodarce UE. Ponadto odgrywałaby ona kluczową rolę w realizacji ambitnego celu Komisji, aby „uczynić UE najbardziej atrakcyjną, najbardziej bezpieczną i najbardziej dynamiczną gospodarką na świecie”.
3. Europejska strategia w zakresie danych została poddana konsultacjom publicznym. Głównym celem konsultacji jest zebranie poglądów w przedmiocie całej europejskiej strategii w zakresie danych, jak i kilku określonych aspektów. Podobne konsultacje publiczne zorganizowano w przedmiocie „Białej księgi w sprawie sztucznej inteligencji”.
4. W dniu 29 stycznia 2020 r. Komisja nieformalnie zwróciła się do EIOD o wydanie opinii w sprawie projektu europejskiej strategii w zakresie danych i przesłanie do niej wstępnych uwag. Europejski Inspektor Ochrony Danych z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż wystąpiono do niego o wydanie opinii we wczesnym etapie procedury i zachęca Komisję do utrzymania tej najlepszej praktyki.
5. W niniejszej opinii omówiono kilka nieformalnych uwag i dostarczono bardziej ukierunkowany wkład w świetle publicznych konsultacji. Co do zasady opinię należy odczytywać w powiązaniu z pozostałymi odpowiednimi opiniami EIOD, o których wspomniano w dokumencie, takimi jak wstępna opinia w sprawie badań naukowych ⁽⁴⁾, opinia w sprawie otwartych danych ⁽⁵⁾, opinia w sprawie systemów zarządzania danymi osobowymi ⁽⁶⁾ i inne. Niniejsza opinia nie powoduje uszczerbku dla wszelkich dodatkowych uwag, jakie EIOD może formułować na podstawie kolejnych dostępnych informacji na późniejszym etapie, w tym w kontekście przyszłych konsultacji ustawodawczych w przedmiocie aktów prawnych przewidzianych w europejskiej strategii w sprawie danych i programie prac Komisji.
6. Wreszcie EIOD odnotowuje toczącą się dyskusję dotyczącą zakresu, w jakim dane i technologia mogą pomóc w walce z COVID-19. Europejski Inspektor Ochrony Danych pragnie w tym kontekście przywołać swoje stanowisko, podzielone przez pozostałe organy nadzorcze wchodzące w skład Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) ⁽⁷⁾, zgodnie z którym zasady ochrony danych nie ograniczają środków podjętych w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Ochrona danych nie jest problemem, lecz stanowi część rozwiązania. Europejski Inspektor Ochrony Danych uważa, że dane i technologia odgrywają istotną rolę w zwalczaniu bezprecedensowego kryzysu, który dotknął wszystkich aspektów naszego życia, lecz w żadnym wypadku nie stanowią one szybkiego rozwiązania. Dane i technologia mogą przyczynić się do walki z pandemią oraz innymi podobnymi zagrożeniami, tylko jeśli skutecznie wzmacniają osoby fizyczne i towarzyszą im odpowiednie gwarancje oraz inne kompleksowe środki.

6. WNIOSKI

75. Europejski Inspektor Ochrony Danych rozumie rosnące znaczenie danych dla gospodarki i społeczeństwa, oraz wspiera ambitny cel, aby uczynić Unię Europejską „najbardziej atrakcyjną, najbardziej bezpieczną i najbardziej dynamiczną gospodarką na świecie”. Jednocześnie pragnie przypomnieć, że „duże zbiory danych pociągają za sobą dużą odpowiedzialność” i dlatego należy wprowadzić i skutecznie stosować odpowiednie zabezpieczenia ochrony danych.

⁽¹⁾ COM(2020) 66 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_pl

⁽²⁾ COM(2020) 67 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/shaping-europe-digital-future_pl

⁽³⁾ COM(2020) 65 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-trust-artificial-intelligence_pl

⁽⁴⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/20-01-06_opinion_research_en.pdf

⁽⁵⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-07-11_psi_directive_opinion_en.pdf

⁽⁶⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/16-10-20_pims_opinion_en.pdf

⁽⁷⁾ Zobacz więcej na: https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/subjects/covid-19_en.

76. Europejski Inspektor Ochrony Danych z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Komisji w zapewnienie, aby europejskie podstawowe prawa i wartości, w tym prawo do ochrony danych osobowych, stanowiły podstawę wszystkich aspektów europejskiej strategii w zakresie danych i jej wdrożenia. Docenia w szczególności zapewnienie, że strategia będzie rozwijana w pełnej zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych, które dostarcza solidnych podstaw, również na podstawie swojej neutralności technologicznej.
77. Obecnie dominujący model biznesowy charakteryzuje się bezprecedensową koncentracją danych w rękach kilku dużych podmiotów zlokalizowanych poza UE, jak i szeroko zakrojonym wszechobecnym śledzeniem. Europejski Inspektor Ochrony Danych jest głęboko przekonany, iż jednym z najważniejszych celów europejskiej strategii w zakresie danych powinno być udowodnienie stabilności i zrównoważonego rozwoju alternatywnego modelu gospodarki opartej na danych – otwartej, uczciwej i demokratycznej. W związku z tym przewidywane wspólne europejskie przestrzenie danych powinny posłużyć za przykład przejrzystości, skutecznej rozliczalności oraz odpowiedniej równowagi pomiędzy interesami poszczególnych osób, których dane dotyczą, i wspólnych interesów całego społeczeństwa.
78. Europejski Inspektor Ochrony Danych przewiduje, że każde działanie legislacyjne mające wpływ na ochronę danych zostanie z nim skonsultowane w stosownym czasie zgodnie z art. 42 rozporządzenia (UE) 2018/1725, oraz pozostaje do dyspozycji Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego w celu zapewnienia dalszego doradztwa na późniejszych etapach wdrażania europejskiej strategii w zakresie danych, zarówno w zakresie ram prawnych, jak i aspektów praktycznych. Uwagi zawarte w niniejszej opinii nie powodują uszczerbku dla ewentualnych dodatkowych uwag, które EIOD może formułować w miarę powstawania kolejnych problemów, do których ustosunkuje się, gdy dostępne będą dalsze informacje.

Bruksela, dnia 16 czerwca 2020 r.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
